

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Sžf/41/2014
Identifikačné číslo spisu:	1013200292
Dátum vydania rozhodnutia:	25.05.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivan Rumana
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:1013200292.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: U. T., P., zastúpeného advokátom, JUDr. Eugenom Kostovčíkom, Gelnická č. 33, Košice, proti žalovanému: Ministerstvo financií Slovenskej republiky, Štefanovičova č. 5, Bratislava, o preskúmanie rozhodnutia žalovaného č. MF/25581/2012-71 zo dňa 13.12.2012, v konaní o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S/39/2013-58 zo dňa 06.02.2014, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S/39/2013-58 zo dňa 06.02.2014 z r u š u j e a v e c v r a c i a na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

I.

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „krajský súd“) podľa § 250j ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal preskúmania a zrušenia rozhodnutia žalovaného č. MF/25581/2012-71 zo dňa 13.12.2012, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky č. 1020506/1/1176802/2012/5051-r zo dňa 21.09.2012. Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky predmetným rozhodnutím zamietlo návrh žalobcu o povolenie obnovy konania ukončeného rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky číslo 5Sžf/53/2010 zo dňa 24.03.2011, ktorým potvrdil rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č. k. 11 S/26/2010- 68 zo dňa 13.10.2010. Uvedeným rozsudkom krajský súd zamietol žalobu smerujúcu proti rozhodnutiu Daňového riaditeľstva Slovenskej republiky č. I/226/11651- 133470/2009/990618-r zo dňa 10.12.2009, ktorým bol potvrdený dodatočný platobný výmer na daň z pridanej hodnoty č. 643/230/21267/09/Šta zo dňa 17.06.2009, vydaný Daňovým úradom Nové Mesto nad Váhom, ktorým bol žalobcovi vyrubený rozdiel dane z pridanej hodnoty za zdaňovacie obdobie november 2006 vo výške 20 148,74 eur.

Krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že po vykonaní daňovej kontroly správcom dane u žalobcu, zameranej na daň z príjmov za rok 2006, ukončenej protokolom o výsledku zistenia z daňovej kontroly vyplynulo, že správca dane neuznal žalobcovi daňové výdavky z faktúr za stavebné práce od

spoločnosti M.D.H.Real s.r.o. a JATEX s.r.o. v celkovej výške 3 588 405,90 Sk. Za ťažiskový dôkaz k neuznaniu daňových výdavkov z faktúr za stavebné práce považoval správca dane výpovede svedkov, ktorí vo veci vypovedali. Bolo preukázané, že jednotliví žalobcom vymenovaní svedkovia počas daňovej kontroly vypovedali nepravdivo, čo je dôvodom návrhu na obnovu konania podľa § 75 ods. 1 písm. b) a ods. 5 daňového poriadku. Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky návrh žalobcu na obnovu konania zamietlo z dôvodu, že žalobca v priebehu výkonu daňovej kontroly mohol účinne namietať možné ovplyvňovanie svedkov pracovníčkou správcu dane, ktorá týchto vypočúvala a ktorá mala svedkom poradiť, aby vypovedali tak, aby sa u nich nezačala taktiež vykonávať daňová kontrola. Žalobca bol upovedomený o vypočúvaní svedkov, niektorých pojednávaní sa aj zúčastnil a nemal žiadne námietky. Žiadne osoby, ktoré mali vykonávať práce pre žalobcu, prípadne pre spoločnosť JATEX s.r.o. práce nepotvrdili. Tvrdenia svedkov, že práce pre danú spoločnosť nevykonávali potvrdilo aj ich účtovníctvo.

V priebehu predchádzajúcich súdnych konaní bolo preukázané, že žalobca bol prítomný pri vypočúvaní označených živnostníkov, ktorí vykonávanie prác pre označené spoločnosti popreli, žalobca svoje právo klásť otázky nevyužil a ani jedného zo svedkov nekonfrontoval. Pred správcou dane nenamietal pravdivosť výpovedí svedkov.

Krajský súd dospel k záveru, že žalobca v konaní neunesol dôkazné bremeno týkajúce sa splnenia podmienok pre vznik nároku na odpočítanie dane. Uviedol tiež, že sa nestotožňuje s názorom žalobcu, že by zo svedeckých výpovedí vyplývala nepravdivosť tvrdení označených svedkov. Neobstojí podľa neho tvrdenie žalobcu o tom, že bol v strese a to bolo dôvodom prečo ich nekonfrontoval. Podľa súdu, tvrdenia a námietky uvedené v návrhu na obnovu konania nepreukazujú dôvodnosť obnovy konania podľa § 75 ods. 1 písm. b) daňového poriadku a preto žalobu zamietol.

II.

Voči rozsudku Krajského súdu v Bratislave podal žalobca odvolanie, v ktorom uviedol, že dôvodom na obnovu konania sú svedecké výpovede M. B., D. P., M. Y. a žalobcu, realizované dňa 04.04.2012 na pobočke Daňového úradu Trenčín v Novom Meste nad Váhom. Z výpovede D. P., M. Y. vyplýva, že poznali všetkých pracovníkov, ktorí vykonávali stavebné práce pre spoločnosti M.D.H.Real s.r.o. a spoločnosť JATEX s.r.o., ktorých konateľom bol M. B. Svedkovia však nevedeli, či práce boli vykonávané pre žalobcu alebo M. B. Poukázal aj na písomnú svedeckú výpoveď P. F., ktorý potvrdil vykonanie prác pre spoločnosti M.D.H.Real s.r.o. a spoločnosť JATEX s.r.o.

Podľa názoru žalobcu, zo svedeckých výpovedí jednoznačne vyplýva, že jednotliví živnostníci vypovedali nepravdivo a výpovede predmetných svedkov odôvodňujú obnovu konania podľa § 75 ods. 1 písm. b) a ods. 5 daňového poriadku.

Poukázal na odôvodnenie napadnutého rozsudku krajského súdu, podľa ktorého výpovede svedkov nepotvrdili, že pracovali pre predmetné spoločnosti, uviedli len, že označení pracovníci pracovali v areáli P., F. a M.. Ich výpoveď nezakladá dôvod nepravdivosti výpovede živnostníkov počas kontroly správcu dane. Ak svedkovia uviedli, že nevedia pre koho pracovníci pracovali, výpoveď tvrdenia živnostníkov týmto nevyvrátili. Uvedenými výpoveďami nebola vyvrátená pravdivosť tvrdení živnostníkov.

Podľa názoru žalobcu to, či nové dôkazy majú charakter dôkazov s možnosťou vplyvu na výrok rozhodnutia, je potrebné skúmať v súvislosti s konkrétnymi skutkovými zisteniami a právnymi závermi, na ktorých je rozhodnutie založené. Z rozhodnutí daňových orgánov vyplýva, že sú založené výlučne na tom, že živnostníci pre dané spoločnosti nepracovali. Ak teda finančné riaditeľstvo a žalovaný nemali preukázané, či živnostníci pracovali pre žalobcu alebo pre M. B. potom nevyklúčujú, že títo mohli pracovať aj pre dané spoločnosti. Záver, že nebol zistený dôvod pre obnovu konania je v rozpore so skutkovým a právnym stavom.

Na tvrdenie Krajského súdu, že žalobca, ktorý bol prítomný pri vypočúvaní živnostníkov nevyužil svoje právo klásť im otázky a ani ich nekonfrontoval uviedol, že neuplatnenie práva žalobcu klásť

živnostníkom otázky, nemôže ospravedlňovať postup správcu dane, že skutočnosti rozhodujúce pre správne určenie daňovej povinnosti neboli zistené čo najúplnejšie. Žalobca znášal dôkazné bremeno len k skutočnostiam, ktoré sám tvrdil, mal teda preukázať len to, že stavebné práce vykonali spoločnosti M.D.H.Real s.r.o. a spoločnosť JATEX s.r.o. Žalobca nemal povinnosť preukazovať vykonanie stavebných prác živnostníkmi pre tieto spoločnosti a nebol preto kompetentný k tomu, aby ich konfrontoval. Poukázal na súvisiacu judikatúru NSS ČR, podľa ktorej cieľom obnovy konania je umožniť nové správne a spravodlivé rozhodnutie vo veci, pokiaľ pri pôvodnom rozhodovaní neboli z určitých dôvodov objasnené všetky skutkové okolnosti, prípadne proces trpel niektorými podstatnými vadami. Podľa jeho názoru, jediným účastníkom konania, kto bol kompetentný ku konfrontovaní so živnostníkmi, bol M. B. Správca dane mal preto zabezpečiť jeho konfrontáciu s jednotlivými živnostníkmi. Z dôvodu závažných procesných väd neboli pri pôvodnom rozhodovaní objasnené všetky skutkové okolnosti a v spojení s novými dôkazmi bol naplnený cieľ obnovy konania.

Na základe uvedených dôvodov žiadal zmeniť napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S/39/2013-58 zo dňa 06.02.2014 a zrušiť rozhodnutie žalovaného č. MF/25581/2012-71 zo dňa 13.12.2012 a rozhodnutie Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky č. 1020506/1/1176802/2012/5051-r zo dňa 21.09.2012.

III.

Žalovaný vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalobcu uviedol, že prvostupňový súd rozhodol vecne správne a napadnuté rozhodnutie žalovaného bolo vydané v súlade so zákonom.

K tvrdeniu žalobcu, že svedeckými výpoveďami došlo k podstatnej zmene skutkového stavu a bol naplnený dôvod obnovy konania podľa § 75 ods. 1 písm. b) daňového poriadku uviedol, že výpovede uvedených svedkov potvrdili, že pracovníci, ktorých označil p. B. pracovali v areáli P., F. a M., svedkovia však nevedeli povedať, pre koho označení pracovníci práce vykonávali. Zo spisového materiálu je zrejmé, že správca dane nepoprel vykonanie prác v predmetných areáloch, avšak žalobca nevedel preukázať vykonanie prác spoločnosťami M.D.H.Real s.r.o. a spoločnosť JATEX s.r.o., čo bolo pre uplatnenie dane z pridanej hodnoty podstatné.

Žalobca ako platiteľ dane z pridanej hodnoty je zaťažený dôkazným bremenom preukázateľnosti prijatých zdaniteľných plnení ku svojim zdaniteľným obchodom a to nielen po formálnej stránke. Formálne doloženie uskutočnenia obchodného prípadu faktúrou je bez preukázania skutočného dodania a použitia tovarov a služieb pre daňové účely nepostačujúce. Správca dane v daňovej kontrole aj v odvolacom konaní vykonával rozsiahle zisťovanie a dokazovanie a všetky získané dôkazy hodnotil podľa svojej úvahy jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti a prihliadal na všetko, čo pri správe daní vyšlo najavo v súlade s ustanovením § 3 ods. 3 daňového poriadku. Žalobcom označené svedecké výpovede nepreukázali, že dôkazy, na základe ktorých bolo vydané rozhodnutie daňového úradu sa ukázali ako nepravdivé a nebola splnená podmienka § 75 ods. 1 písm. b) daňového poriadku pre povolenie obnovy konania.

Žiadal, aby odvolací súd rozsudok prvostupňového súdu ako vecne správny potvrdil.

IV.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v medziach podaného odvolania (§ 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. a § 212 ods. 1 O.s.p.) odvolanie prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 250ja ods. 2 O.s.p.), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2

OSP) a dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné.

Podľa ust. § 244 ods. 2 O.s.p., v správnom súdnictve preskúmajú sudy zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov štátnej správy, orgánov územnej samosprávy, ako aj orgánov záujmovej samosprávy a ďalších právnických osôb, ako aj fyzických osôb, pokiaľ im zákon zveruje rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy (ďalej len "rozhodnutie správneho orgánu").

Podľa ust. § 250d ods. 1 O.s.p., žalovaný je povinný v súdom určenej lehote predložiť súdu svoje spisy spolu so spismi orgánu prvého stupňa. Za nesplnenie tejto povinnosti mu súd môže uložiť pokutu do výšky 1 640 eur, a to aj opakovane. Proti rozhodnutiu o uložení pokuty je prípustné odvolanie. Odvolanie voči rozhodnutiu o uložení pokuty vo veci konajúci súd predloží na rozhodnutie príslušnému odvolaciemu súdu až po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Pod pojmom "spisy žalovaného správneho orgánu" treba rozumieť úplný a originálny spisový materiál správneho orgánu v danej veci, vrátane originálu dokladov o doručení rozhodnutí a riadne žurnalizovaný, aby nevznikli pochybnosti o postupnosti jednotlivých procesných úkonov a o úplnosti spisu.

V prípade, že žalovaný správny orgán vôbec nepredloží svoj administratívny spis, prípadne predloží neúplný spis, alebo len fotokópiu spisu, súd nemôže náležite preskúmať, či správny orgán postupoval a rozhodol v súlade alebo v rozpore so zákonom. Súdu v takom prípade chýbajú základné informácie o začatí správneho konania, prípadnom doplnení návrhu na začatie správneho konania, o priebehu dokazovania, označenie skutočností, ktoré správny orgán považoval za relevantné pre rozhodnutie vo veci a ktoré nie a prečo, ako aj informácie o možnom zastúpení účastníkov správneho konania.

Za takej situácie súd v správnom súdnictve nemôže posúdiť, či rozhodnutie správneho orgánu vychádzalo zo správneho alebo nesprávneho posúdenia veci, či zistenie skutkového stavu odporcom zodpovedá obsahu spisu, či je dostačujúce pre posúdenie veci. Preto je pri nepredložení administratívneho spisu, pri predložení nekompletného administratívneho spisu alebo fotokópie administratívneho spisu, rozhodnutie žalovaného správneho orgánu - odporcu - nepreskúmateľné a prichádza do úvahy postup podľa ustanovenia § 250j ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku.

Z obsahu predloženého súdneho a administratívneho spisu správneho orgánu súd zistil, že sa v ňom nenachádzajú dôkazné prostriedky, výpovede svedkov spísané správcom dane, ktorými žalobca preukazoval dôvody na obnovu konania podľa § 75 ods. 1 písm. b) daňového poriadku.

Žalovaný v napadnutom rozhodnutí č. MF/25581/2012-71 zo dňa 13.12.2012, ako aj Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky vo svojom rozhodnutí č. 1020506/1/1176802/2012/5051-r zo dňa 21.09.2012, posudzovali výpovede žalobcom navrhnutých svedkov, vypočutých dňa 04.04.2012 na pobočke Daňového úradu Trenčín v Novom Meste nad Váhom z hľadiska, či sú tieto spôsobilé preukázať nepravdivosť dôkazných prostriedkov zabezpečených správcom dane pri výkone daňovej kontroly. V odôvodnení svojich rozhodnutí popisovali obsah výpovedí svedkov M. B., D. P. a M. Y., ktoré z hľadiska svojho obsahu k predchádzajúcim zisteniam daňových orgánov vyhodnotili.

Dôkazný prostriedok, výpovede svedkov D. P., M. B. a M. Y. sa však nenachádzajú v spisovom materiáli, a nie je preto zrejmé, z akých dôkazných prostriedkov prvostupňový súd vychádzal keď konštatoval, že neboli splnené podmienky na obnovu konania podľa § 75 ods. 1 písm. b) daňového poriadku. Je zrejmé, že vychádzal len z jednostranných tvrdení správnych orgánov prezentovaných v ich rozhodnutiach bez toho, aby preveril, či tieto tvrdenia vychádzajú zo spoľahlivo zisteného skutkového stavu.

Podľa názoru odvolacieho súdu, rozhodnutie žalovaného správneho orgánu ako i prvostupňového súdu je preto nepreskúmateľné.

Podľa článku 46 ods. 1 ústavy, každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva

na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru, každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Súd má pri výkone súdnej moci v konaní podľa druhej hlavy, piatej časti O.s.p. právo a povinnosť preveriť správnosť a úplnosť skutkových okolností tvrdených správnym orgánom, za týmto účelom požadovať od neho všetky dôkazné prostriedky z ktorých pri vydaní rozhodnutia vychádzal.

V prieskumnom konaní súdny prieskum nemožno vykonať bez toho, aby správny súd vzhliadol čo i len listinu - dôkaz, tvoriaci dôvod začatia konania o obnove. Pri rozhodovaní nemôže vychádzať len z tvrdení žalovaného správneho orgánu, ale je oprávnením a povinnosťou, verifikovať tvrdenia orgánu verejnej správy, a to obzvlášť za situácie, ak dôkaz nie je vôbec súčasťou administratívneho spisu.

Iným výkladom a postupom by bola porušená zásada rovnosti zbraní účastníkov súdneho konania a následne porušením práva na spravodlivý proces.

V ďalšom konaní bude úlohou krajského súdu zaobstarat' si dôkazný prostriedok, z ktorého žalobca odvodzoval splnenie podmienok na obnovu konania podľa § 75 ods. 1 písm. b) daňového poriadku a ktorý daňové orgány vyhodnotili ako nespôsobilé vyvrátiť správnosť dôkazných prostriedkov v pôvodnom daňovom konaní.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti odvolací súd rozhodol tak, že napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 221 ods. 1 písm. h) O.s.p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 221 ods. 2 O.s.p.). Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01. mája 2011).

Podľa § 224 ods. 3 O.s.p. rozhodne prvostupňový súd aj o trovách odvolacieho konania.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.